

Urejuje uredniški odbor — Odgovorni urednik Tona Maslo — Tiska Celjska tiskarna — Uredništvo: Celje, Titov trg 1 — Pošt. pred. 123 — Telef.: uredništvo 24-25, uprava 23-25 — Tek. rač. 620-T-230 pri NB FLRJ v Celju — Letna naročnina 500, polletna 250, četrtletna 125 dinarjev — Izbaja vsak petek — Poština plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI CELJSKEGA OKRAJA

Savinja je prehitela svoje krotitelje

Deževje v zadnjih dneh je povzročilo naraščanje Savinje. Dela na celjskem ovinku so v tem času s pomočjo mehanizacije JLA hitro napredovala. Pas zemlje, ki je ločil Savinjo od novega korita je bil vedno ožji in nižji. Trije teški buldozerji JLA so znatno pripomogli k hitrejšemu razvoju zemeljskih del.

Narasla Savinja pa je v noči od torke na sredo nenadno vdrla v novo korito. Vodna sila je podrla preostanek nasipa, zalila novo korito in si na južni strani izsilila izhod iz nekdanjega »bazena«¹ proti Polulam. Dela na regulaciji so zaradi tako visoke vode skoraj prenehala. Kolektiv »Beton«² si je v sredo prizadeval zavarovati neobzidan levi breg bodoče struge, ki ga je voda začela z vso močjo izpodjedati. Bolj ob desnem bregu so delavci kopali nov prehod, da bi središče toka ne udarjalo več v levi breg in ogrozilo obstoječi zid in nov železniški nasip.

Danes (v sredo) še ni mogoče ugotoviti, kakšno škodo je narasla Savinja napravila s svojim nenadnim vdorom mimo želje in načrta svojih krotiteljev. Verjetno je precej škoda na tem, da je poglobljeno strugo zasula s tistim materialom, ki ga je odplavila, ko si je iztrgala pot v novo strugo. Hkrati pa je ta dogodek opozorilo, da bo treba zelo hitro, kajti v jeseni je Savinja zelo pogosto hudourno »razpoložena«. Pravzaprav smo imeli že doslej srečo,

da se to ni zgodilo v času, ko bi bila škoda brez dvoma lahko še večja.

K sreči je celjska občina uspela dobiti pomoč JLA, ki bo s svojimi težkimi gradbenimi stroji pospešila potek gradnje. Na sliki vidimo težak buldozer JLA, ki ga spretni vojak-strojinik vodi pri poglobljanju nove struge. Vodstvo gradnje je predvidevalo premešitev Savinje v novo korito šele v dobrih desetih dneh, zdaj pa je Savinja ta načrt »ovrgla«.

(Razgovor s predsednikom žalske občine tovarišem Ivanom RANČIGAJEM)

Žalska občina bo posvečala največjo skrb hmeljarstvu

Z namenom, da zvezo kaj več o začetnem delu ene izmed največjih komun v našem okraju, se je član naše redakcije napotil k predsedniku žalske komunne, tovarišu Ivanu Rančigaju ter mu stavil nekaj vprašanj.

1. Še je kratak čas od prehoda v nov način poslovanja občinskih ljudskih odborov, vendar bi radi zvedeli, kako se je žalska občina že znašla in kako so se uveljavili njeni sveti.

»V tehnično-administrativnem pogledu smo na splošno izvršili vsa tista dela, ki so po zakonu predvidena. Takoj v začetni fazi novega poslovanja smo

Gospodarsko-hmeljarska razstava v Žalcu

Preteklo nedeljo dopoldne so v kinu dvorani v Žalcu odprli gospodarsko-hmeljarsko razstavo. Razstava, ki bo odprta zaključno do nedelje, je zelo poučna in zanimiva, predvsem za hmeljarje. Na njej je prikazan zgodovinski razvoj hmeljarstva v Savinjski dolini, dalje so prikazani škodljivci, ki napadajo hmeljišča, zaščitna sredstva in vrsta agrotehničnih ukrepov, ki jih uporabljajo hmeljarji za dvig hmeljske proizvodnje. Tehnično zelo na višku je predvsem oni del razstave, ki prikazuje delo Hmeljarskega inštituta, la-

boratorijske pripomočke in kemikalije, ki jih uporablja inštitut pri svojem delu.

Posebno veliko zanimanje kažejo obiskovalci za razstavljene vzorce hmelja posameznih združnikov in kmetijskih posestev.

Za uspeh razstave gre predvsem priznanje prirediteljem, in sicer Hmeljarskemu odboru, Hmeljarski komisiji, zlasti pa še Hmeljarskemu inštitutu, ki je za okusno ureditev razstave vložil največ truda.

Delo sindikalnih organizacij v Sl. Konjicah

Delo sindikalnih podružnic v Slovenskih Konjicah je zelo razgibano. Sindikalni aktiv Tovarne usnja je imel v kratkem času kar dva sestanka. Na obeh sejah so obravnavali zelo važna vprašanja, razpravljali so o premijskem pravilniku, organizacijskih vprašanjih, o pripravah za letno skupščino, o članarini itd. Premijski pravilnik se precej razlikuje od prvotnega, vendar so dalj odborniki še vrsto pripomb, o katerih bo razpravljali še dokončno delavski svet pred potrditvijo pravilnika.

Na sestankih so ugotovili, da je pobiranje članarine pomanjkljivo zaradi preslabe organizacije in sodelovanja z grupnimi poverjeniki. V proizvodnih oddelkih so poverjeniki zadovoljivo delali, slabše pa v zunanjih in pomožnih

obratih. Odborniki so kritizirali tiste člane, ki imajo višje plače, pa plačujejo dosti nižje članarine kot jo določa lestvica.

Na koncu so izvolili posebno komisijo, ki bo zbrala material o delu sindikalne organizacije v preteklih desetih letih, obenem pa pripravila proslavo desetletnice sindikalne podružnice in pete obletnice delavskega upravljanja v tovarni.

Pretekli teden je bil na obratu LIP občni zbor sindikalne podružnice, na katerem so razpravljali o delu organizacije v letošnjem letu. Razen sindikalnih odbornikov sta o delu v podjetju razpravljala tudi predsednik delavskega sveta in upravnega odbora, ...

KOOPERATIVA SE JE POSKUŠALA POSLUŽITI NOVIH ZVIJAČ — HMELJARJI TUDI TOKRAT NISO NASEDLI LEPIM BESEDAM — NEZDRAVO POČETJE KOOPERATIVE RUŠI ZADRUŽNO ORGANIZACIJO IN JEMLJE UGLED SAVINJSKEMU HMELJARSTVU — ZADRUŽNIKI SO OSTRO OBSODILI ŠKODLJIVO POČETJE ZASTOPNIKOV KOOPERATIVE.

V ponedeljek popoldne je bil v prostorih Hmeljarskega inštituta v Žalcu sestanek razširjenega Hmeljarskega odbora, na katerem so prisostvovali tudi predsedniki, upravniki in knjigovodje kmetijskih združ, ki se bavijo s hmeljarsko proizvodnjo. Sestanek je sklical Okrajna združna zveza zaradi ukrepov, ki bi se jih naj lotile zadruga napram tistim hmeljarjem, ki so, ali ki bi se utegnili prodati letošnji pridelek hmelja Kooperativi iz Novega Sada. Sestanku so prisostvovali tudi predsednik OZZ v Celju tovariš FRANC LUBEJ, predsednik Občinskega odbora Žalec tovariš IVAN RANČIGAJ in predsednik Občinskega odbora SZDL v Žalcu tovariš IVAN KOVAČ. Zdržniki so najprej razpravljali o najnovejšem položaju pri odkupu hmelja, nato pa so odločno in ostro obsodili škodljivo početje zastopnikov Kooperative v Savinjski dolini, ki poskušajo v zadnjem času odkupovati hmelj direktno od kmetovalcev z raznimi mahinacijami.

V daljši razpravi, v katero so poleg ostalih posegli tudi tovariš Lubej, to-

variš Rančigaj in tovariš Kovač, so hmeljarji ugotovili, da podjetje Kooperative s svojim početjem ruši osnove našega združništva, vnaša nered na naše tržišče ter daje potuho bivšim trgovcem hmelja in raznim ljudem, ki jim naša družbena ureditev ni preveč po godu. Pri njih si je to podjetje najelo stara že izrabljena skladišča ter neuporabne sušilnice. Tako stanje ustvarja nezadovoljstvo pri naših naprednih združnikih, ki jim ni vseeno, da so razni tipi po zaslugi Kooperative začeli dvigati glave.

Kmetijske zadruga tako politiko obsojajo, saj je le 23 kratkovidnih hmeljarjev naselilo in prodalo hmelj Kooperativi. Količine hmelja, ki jih je to podjetje odkupilo, so tako malenkostne, da se o tem niti ne izplača govoriti. Nastaja pa v zvezi s tem politični problem, o katerem je prav, da izve nekaj več tudi široka javnost.

V čem je torej stvar? Naš list je o tej nezdravi trgovini s hmeljem, ki ga že nekaj mesecev vodi Kooperativa v Savinjski dolini, že nekajkrat pisal. O tem so pisali tudi drugi časopisi. Zato

ljem pred vojno, ker je to vsem Savinjanom več ali manj dobro znano. Poudaril pa bi, da smo pri nas viden razvoj in hmeljarstvu dosegli le na dobro organizirani združni osnovi. V prvih povojnih letih je bila hmeljarska zadruga središče te dejavnosti. S to zadrugo so bili hmeljarji direktno povezani. Zadruga je v času svojega obstoja za obnovo hmeljišč veliko napravila. Jasno pa je, da je s spremembo centralističnega načina upravljanja v našem gospodarstvu vloga bivše zadruga preživela, saj približno 3000 združnih članov ni moglo enakopravno odločati. Poleg tega pa je funkcija te zadruga zavirala delo osnovne celice združnega življenja — mislim kmetijske zadruga. Z reorganizacijo hmeljarske zadruga pa se je stvar bistveno spremenila. Hmežad je postal izvozno trgovsko podjetje, njegova naloga je bavit se izključno s trgovino — vsa druga vprašanja pa rešuje hmeljarski odbor OZZ, katerega tvorijo voljeni člani hmeljarskih odborov področnih zadrug.

Ogromna večina hmeljarjev ve, da so prav KZ odnosno njeni hmeljarski odbori organi, od katerih je odvisen uspeh dela — in lahko trdim, da so se prav zato zadruga afirmirale kot nujno potrebna organizacija kmečkega življa. Čeprav so se v vodstvu kmetijskih združ, zlasti v hmeljarske odbore vrnili ljudje s kapitalistično miselnostjo — primer Prebolda, Trnave in St. Andraža — je vendar večina zadrug sprejela sklepe hmeljarskega odbora OZZ, da se hmelj prodaja po dogovorjenih cenah. S takim sporazumom je bilo zadnja leta možno določiti odkupne cene tako, da so bili hmeljarjem povrnjeni proizvajalni stroški in plačilo za trud, ne da bi se s tem rušila politika blagovnih in denarnih fondov. Del odkupne cene pa so predstavljali razni skladi, ki so omogočali usmerjati nadaljnji napredek hmeljarstva.

Politika današnje hmeljske trgovine pa nekaterim — sicer maloštevilnim — kmetom ni šla v račun iz zgolj sebičnih razlogov. Ta peščica nezavednih hmeljarjev gotovo ni pomislila, da se je renome našega hmelja v inozemstvu uveljavil le preko naše trdne zadruga discipline. Njim seveda tudi ni mar, kako bodo prodajali v bodoče.

Znana je letošnja »hmeljska odkupna afera«³ v Žalcu, ki je med zavednimi hmeljarji dvignila mnogo prahu. Zaradi slabega pridelka hmelja v Bački je tamkajšnje odkupno podjetje »Kooperativa«⁴ poslalo svoje nakupovalce v naše področje. Ti so stavliali našim hmeljarjem razne pogoje, bili v razgovorih zelo gostobesedni, nikjer pa

se tega ne bi izplačalo več pogrevati, da se niso zadnje čase predstavniki Kooperative, ko so uvideli, da pri drugih s svojo kupčijo niso uspeli, poslužili drugačnih zvičaj, katere so posteni in zavedni hmeljarji že takoj v začetku obsodili.

Morda bo kdo rekel, da v vsej državi veljajo enaka načela proste trgovine ter zakaj ne bi Kooperativa nakupovala hmelj tudi v Savinjski dolini? Nekdo bo morda tudi trdil, da so zadruga organizacije v tem oziru šovinistične in gledajo preveč ozko — lokalpatriotsko, ali pa morda da Okr. odbor in OZZ vršita pritisk na zadruga z namenom, da bi na ta način očuvali Trgovskemu podjetju Hmežad v Žalcu monopolni položaj pri odkupu hmelja. Podobnih očitkov so se posluževali tudi zastopniki Kooperative v Savinjski dolini.

Ti očitki bi končno tudi držali, če bi šlo za odkup navadnih poljskih pridelkov. Vendar je v tem primeru stvar popolnoma drugačna. Hmelj je konjunkturji artikeli, zlasti savinjski je zelo cenjen in iskran na inozemskih tržiščih. S prodajo savinjskega hmelja se je vsa leta po osvoboditvi ukvarjal le Hmežad v Žalcu, ki si je v tem času pridobil tudi precej bogatih izkušenj in navezaval na inozemskih tržiščih odlične poslovne zveze. Zlasti pa je uspešno temu podjetju na svetovnem tržišču zagotovila dokaj visoke cene.

Hkrati pa je Hmeljarski odbor pri OZZ s pomočjo raznih skladov, katere so ustanovili iz dela dobička od hmelja, pomagal hmeljarjem, da so v povojnih letih dvignili proizvodnjo in izboljšali kakovost. Vsega tega se hmeljarji v Savinjski dolini zelo dobro zavedajo. Razen tega so kmetijske zadruga vezane na sklepe Hmeljarskega odbora pri OZZ, ki je sklenil, da bodo zadruga ves svoj pridelek hmelja prodale Hmežadu. Zadruga zavest in disciplina sta torej onemogočili, da bi zadruga sklepale pogodbe s Kooperativo. Le Kmetijska zadruga Prebold se tega dogovora ni držala ter je podpisala s tem podjetjem pogodbo, ne da bi se vsaj prej posvetovala pri Okrajni združni zvezi. Ker je Kooperativa nudila na videz nekaj višjo ceno, so se posamezniki v začetku sicer navdušili za prodajo hmelja temu podjetju, vendar so kmalu uvideli kratkovidnost take politike, ki ni v skladu z razvojem savinjskega hmeljarstva. Kajti kdo bi lahko jamčil savinjskim hmeljarjem, da jih ne bi drugo leto to podjetje pustilo na cedilu, da sploh ne govorimo o skladih, ki so v veliko korist savinjskim hmeljarjem.

Da bi Občinski ljudski odbor v Žalcu še posebej zaščitil razvoj hmeljarstva in združništva, ki so ga hoteli predstavniki Kooperative z nezdravo intervencijo na terenu spodkopati (približno tako se je tudi izrazil neki zastopnik Kooperative, ko je ob neki priliki dejal dobesedno takole: »Mi več od 1945. godine razmišljamo, kako bi uništili slovenački monopolizam«), je izdal odlok o dodatnem davku tistim hmeljarjem, ki bi hoteli prodati hmelj dražje,

(Nadaljevanje na 5. strani)

Tov. Ivan Rančigaj

HMELJARSKA RAZSTAVA V ŽALCU
PODALJŠANA DO NEDELJE, 23. OKTOBRA 1955!

VLJUDNO VABLJENI!

3. Dotaknila bi se malce kočljivega vprašanja: kako gleda občina na hmeljsko trgovino z ozirom na letošnji vpad tujih nakupovalcev?

Ne bom govoril o tem, kakšno izkoriščanje so si privoščili trgovci s hme-

(Nadaljevanje na 4. strani)